

Spotkania Zarządu IGCP w Komisji Europejskiej

W dniach 25-26 czerwca br. Zarząd Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie przebywał w Brukseli, gdzie odbył cykl spotkań z urzędnikami Komisji Europejskiej z Dyrekcji Generalnej do spraw Energii. Celem tych spotkań było między innymi przedstawienie sytuacji sektora ciepłownictwa systemowego w Polsce w kontekście obecnych i przyszłych regulacji unijnych dedykowanych dla tego obszaru. Ze strony Komisji Europejskiej w rozmowach uczestniczyli Dyrektor Departamentu ds. Polityki Energetycznej wraz z zespołem ekspertów, Dyrektor Departamentu ds. OZE i Efektywności Energetycznej i Innowacji wraz z zespołem ekspertów oraz Naczelnik Wydziału ds. Analizy Finansowej.

W toku rozmów przekazano wiele cennych dla przyszłości sektora ciepłowniczego informacji. Między innymi delegacja IGCP dowiedziała się, że obecnie Komisja Europejska jest na początku prac nad Wytocznymi dot. interpretacji „waste heat” oraz „heat from waste”. Prace te są związane m.in. z inicjatywą długoterminowej strategii Komisji odnoszącej się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku, w której zawarte są główne kierunki rozwoju polityk klimatycznych państw UE (a w tym, co istotne, gospodarka o obiegu zamkniętym). W związku z wyżej wymienioną strategią oraz Dyrektywą w sprawie Efektywności Energetycznej, każde z państw członkowskich UE jest zobowiązane do przedstawienia tzw. kompleksowej oceny potencjału efektywności w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Szczegółowe wymagania dot. wspomnianego dokumentu znajdują się w Załączniku 8 do tejże dyrektywy (wynika on bezpośrednio z art. 14 dyrektywy).

Szczególnie ważny w tym kontekście jest fakt, że 4 marca bieżącego roku wydano Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2019/826 zmieniające załączniki 8 i 9 do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w odniesieniu do treści kompleksowych ocen potencjału efektywności w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Znowelizowane zasady dotyczące oceny tego potencjału opisane są w czterech blokach merytorycznych:

1. Przegląd ogrzewania i chłodzenia:

- oszacowanie zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie oraz określenie ilościowe zużycia energii końcowej w GWh rocznie w podziale na sektory,
- określenie bieżącego zapotrzebowania w energię ciepłą i chłodniczą (w podziale na: technologie, instalacje – w tym również wytwarzające ciepło odpadowe lub chłód odpadowy oraz udział energii ze źródeł odnawialnych oraz ciepła lub chłodu odpadowego w końcowym zużyciu energii przez sektor systemów ciepłowniczych i chłodniczych,
- mapę terytorium kraju z zaznaczeniem: obszarów zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie (wraz z uwzględnieniem regionalnych czynników), istniejących oraz planowanych punktów zaopatrzenia w energię ciepłą i chłodniczą wraz z instalacjami przesyłowymi systemu ciepłowniczego,
- prognozy tendencji zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie w celu zobrazowania perspektywy na kolejne 30 lat, w GWh, z uwzględnieniem w szczególności prognoz na najbliższe 10 lat, zmiany zapotrzebowania w budynkach i różnych sektorach przemysłu oraz wpływu polityki i strategii związanych z zarządzaniem zapotrzebowaniem, takich jak długoterminowe strategie renowacji budynków.

2. Cele, strategie i środki z zakresu polityki :

- planowany wkład państwa członkowskiego w realizację jego krajowych założeń, celów i wkładów w odniesieniu do pięciu wymiarów unii energetycznej ze wskazaniem, który z tych elementów został dodany w stosunku do ich krajowych planów w zakresie energii i klimatu,

- ogólny przegląd istniejących strategii i środków opisanych w najnowszym Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu.

3. Analiza potencjału gospodarczego w zakresie efektywności różnych technologii w zakresie ogrzewania i chłodzenia, którą należy przeprowadzić w odniesieniu do całego terytorium kraju z wykorzystaniem analizy kosztów i korzyści, i określić alternatywne scenariusze bardziej efektywnych i odnawialnych technologii grzewczych i chłodniczych, rozróżniając w stosownych przypadkach pomiędzy energią pochodzącą z paliw kopalnianych i źródeł odnawialnych.

4. Potencjalne nowe strategie i środki z zakresu polityki, która zawiera przegląd ustawodawczych i nieustawodawczych środków z zakresu polityki w celu wykorzystania potencjału gospodarczego, wraz z przewidzianym m.in. ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, oszczędnością energii pierwotnej w GWh rocznie, wpływem na udział wysokosprawnej kogeneracji.

Rozporządzenie to wprowadziło obowiązek przygotowania swoistej „mapy drogowej” dla sektora ciepłowniczego w celu zapewnienia, że zostanie on w pełni zdekarbonizowany zgodnie z założeniami długoterminowej strategii dla klimatu do 2050 roku. Co istotne, dokument będzie musiał być aktualizowany co 5 lat (obecny musi zostać przekazany do Komisji do końca 2020 roku).

Co istotne, Komisja Europejska zwraca uwagę, że dokument musi uwzględniać przede wszystkim uwarunkowania lokalne w każdym regionie. Na podstawie wyżej wymienionego dokumentu przez Komisję mogą być opracowywane nieformalne rekomendacje dla każdego z państw członkowskich. Równie ważne jest także to, że Komisja Europejska jest wyposażona w kompetencje pozwalające wyciągnąć konsekwencje finansowe wobec państwa członkowskiego, które nie zrealizowało obowiązku przygotowania tego dokumentu.

W związku z nadchodzącymi zmianami w Komisji Europejskiej wiadomo już, że w kolejnej kadencji działania będą skupione na kwestii budynków oraz poprawy ich efektywności energetycznej. Komisja pracuje także nad kwestiami dotyczącymi taksonomii inwestycji, w ramach której planuje się opracowanie listy inwestycji, na które będzie możliwe otrzymanie pomocy publicznej – wśród nich powinny się znaleźć inwestycje w efektywne systemy ciepłownicze. Ze względu na obecnie prowadzone prace w tym zakresie, koordynowane przez Dyрекcję Generalną ds. Stabilności Finansowej, należy się spodziewać, że oficjalny dokument zostanie skierowany do konsultacji publicznych na jesień bieżącego roku.

Z dyskusji, które toczyły się w trakcie spotkań wynikało, że w opinii Komisji gaz jest tylko paliwem przejściowym (pomostowym), który jako surowiec kopalny powinien zostać całkowicie wyeliminowany do 2050 roku, w celu osiągnięcia 0-emisyjnej gospodarki. Jako dla paliw kopalnych można wyróżnić biomasę, wodór, biogaz, gaz syntetyczny oraz przede wszystkim OZE.

Zdaniem przedstawicieli Komisji Europejskiej transformacja energetyczna, również w sektorze ciepłowniczym musi być sprawiedliwa dla każdego regionu (transformacja powinna być oparta na specyfice regionu tj. panele PV w miejscach o dużym nasłonecznieniu etc.). Kolejnym impulsem dla sektora ciepłowniczego w celu przyspieszenia transformacji miałyby być wyposażenie indywidualnych odbiorców ciepła w dodatkowe uprawnienia.

Z dyskusji na spotkaniach wynika między innymi, że sektor ciepłowniczy, transportowy oraz budownictwo mieszkaniowe /transformujące w kierunku pasywności/ są kluczowe, aby rzeczywiście

osiągnąć neutralność klimatyczną. Ponadto ciepłownictwo systemowe staje się ogromnie ważne dla realizacji polityki klimatyczno-energetycznej UE.

Wizyta Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie wzbudziła duże zainteresowanie wśród urzędników Komisji. W ramach spotkań, ze strony Komisji Europejskiej padła deklaracja kontynuowania kontaktów roboczych w celu stałego rozwoju sektora ciepłowniczego w UE.